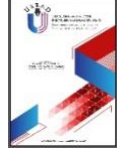

USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi -
International Journal of Social Sciences Academy, Yıl 4, Year
4, Sayı 9, Issue 9, Ağustos 2022, August 2022
e issn: 2687-2641

YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE ÖĞRETMENLERİN KARŞILAŞTIĞI SORUNLAR ÜZERİNE YAPILAN ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ*

REVIEW OF RESEARCH CONDUCTED ON PROBLEMS FACED BY TEACHERS
IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

Turan PALABIYIK

Doktora Öğrencisi, Dicle Üniversitesi,
Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim
Programları ve Öğretim Bilim Dalı,
Diyarbakır/Türkiye.
PhD Student, Dicle University, Institute
of Educational Sciences, Curriculum and
Instruction,
Diyarbakır/Turkey.
turanpalabiyik@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-3799-5008

Behçet ORAL

Prof. Dr., Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp
Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü,
Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim
Dalı, Diyarbakır/Türkiye.
Prof. Dr. Dicle University, Ziya Gökalp
Faculty of Education, Department of
Educational Sciences,
Diyarbakır/Turkey.
oralbehcet@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-6885-1683

Makale bilgisi | Article Information

DOI: 10.47994/usbad.1091987

Makale Türü / Article Type: Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Date Received: 23.03.2022

Kabul Tarihi / Date Accepted: 22.08.2022

Yayın Tarihi / Date Published: 20.08.2022

Yayın Sezonu / Pub Date Season: Ağustos / August

Bu Makaleye Atıf İçin / To Cite This Article: Palabiyik, T. & Oral, B. (2022). Yabancı Dil Öğretiminde Öğretmenlerin Karşılaştığı Sorunlar Üzerine Yapılan Araştırmaların İncelenmesi. *USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi* 4(9), 638-654.

İntihal: Bu makale intihal.net yazılımınca taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

Plagiarism: This article has been scanned by intihal.net. No plagiarism detected.

İletişim: Web: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/usbad>
mail: usbaddergi@gmail.com

* Bu çalışma 5. USVES Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Sempozyumu'nda (12-13 Mart 2022) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Öz: Bu araştırmanın amacı, yabancı dil öğretiminde öğretmenlerin karşılaştığı sorunları, yapılan araştırmalar doğrultusunda incelemektir. Araştırma, Türkiye’de 2010-2020 yılları arasında, farklı illerde bulunan ilköğretim, lise ve lisans seviyesindeki eğitim kurumlarında, yabancı dil öğretiminde, okuma, yazma, özellikle dinleme ve konuşma becerilerinin ediniminde, öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları belirlemeye çalışan araştırmaları kapsamaktadır. Konu olan araştırmalar, online erişime açık veri tabanlarından alınmıştır. Bu araştırma, yabancı dil öğretiminde öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları yapılan araştırmalara dayalı olarak betimlemeyi amaçladığı için araştırma deseni nitel araştırma ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama yöntemi olarak doküman analizi kullanılmıştır. Araştırma verileri içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırmanın kapsamını yabancı dil öğretiminde öğretmenlerin karşılaştığı sorunları ele alan araştırmalar oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler, yabancı dil öğretim programının okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerini içeren etkinliklerin öğrencileri zorlayıcı seviyede olduğu, öğretmenlerin programın öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerine uygun olmadığını ifade ettikleri saptanmıştır. Ayrıca bu konuda yapılan araştırma sonuçları materyal, sınıf ortamı ve diğer olanaklar açısından da öğretmenlerin gereksinimlerinin karşılanmadığını göstermiştir. Yine programın iletişimsel beceri hedeflerine uygun olarak hazırlanması gereken ölçme ve değerlendirme yöntem ve tekniklerinin, yetersiz ve uygun olmadığı öğretmenler tarafından ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Öğretimi, Yabancı Dil Öğretiminde Sorunlar, Yabancı Dil Öğretiminde Öğretmenlerin Karşılaştığı Sorunlar

Abstract: The aim of this research is to examine the problems faced by teachers in foreign language teaching. The research includes studies that try to determine the problems faced by teachers in foreign language teaching, reading, writing, especially listening and speaking skills, in primary, high school and undergraduate education institutions located in different provinces in Turkey between the years 2010-2020. The researches in question were taken from databases open to online access. The research design was carried out with qualitative research. Document analysis was used as the data collection method. Research data were analyzed by content analysis. According to the results of the research, it was determined that the activities involving the reading, writing, listening and speaking skills of the foreign language teaching program were at a challenging level for the students, and that the teachers stated that the program was not suitable for the students' readiness levels. In addition, the results of the research on this subject showed that the teachers' needs were not met in terms of materials, classroom environment and other opportunities. Again, it was stated by the teachers that the measurement and evaluation methods and techniques, which should be prepared in accordance with the communicative skill objectives of the program, were insufficient and inappropriate.

Key Words: Foreign Language Teaching, Problems in Foreign Language Teaching, Teacher Problems in Foreign Language Teaching

GİRİŞ

Sosyal iletişim araçlarının kullanılmaya başlanması, ekonomik, teknolojik, toplumsal ve daha birçok alandaki etkileşim, insanların birbiriyle iletişimini gerekli kıldığı gibi yaygınlaştırmasıyla, birbirini anlayabilmenin ve aynı dili konuşmanın önemi daha çok anlaşılmıştır (Palabıyık ve Çakmak, 2021). 19. yüzyılın ortalarından itibaren yabancı dil öğreniminin önemi ülkemizde de fark edilerek ve

çağın gereksinimlerini karşılayabilmek için, dil alanında birçok reform yapılmış ve programlar geliştirilip denenmiştir (Güler, 2005). Bu kadar çok dil ve kültürün bir arada olduğu dünyamızda, yabancı dil; kültürel ve kişisel gelişim için olduğu kadar, farklı kültürleri tanımada da önemli hale gelmiştir (Pavlenko, 2003).

Dünyanın birçok ülkesinde, resmi ve özel kurum ve kuruluşlarda iletişim dili olarak İngilizcenin tercih edildiği düşünüldüğünde, dil öğreniminin gerekliliği tekrar fark edilmiştir (Özmat ve Senemoğlu, 2020). Günümüzde, birçok teknolojik alet ve iletişim aracının altyapısı, geliştirilmesi, üretimi ve kullanımında İngilizce ortak dil olarak kabul edilmiş ve yazılı ve görsel basın platformlarında da yaygın bir şekilde kullanılmaktadır (Tok ve Arıbaş 2008). Ülkemizde de bu sebeplerle birlikte, Avrupa birliğine uyum sürecinde, yabancı dil eğitiminde yapılması gereken birçok değişiklik güncellemeler olduğu anlaşılmıştır (Güler, 2005).

2012 yılından itibaren eğitimde 4+4+4 eğitim sistemine geçildiği görülmektedir. Sistem öğrencilerin yabancı dile maruz kalma yaşını daha da aşağıya çekmeyi hedeflemekte, aynı zamanda iletişim hedefli yabancı dil öğrenme hedeflerine ulaşılması amaçlanmaktadır (Ekmekçi, 2019). Bu amaçla hazırlanan İngilizce dersi öğretim programı temelde Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programında belirtilen ilkeleri kendine merkez edindiği görülmektedir (Aybek, 2015). Çağdaş eğitime ulaşmak için bilim ve teknoloji alanındaki değişimlerin program geliştirme sürecine yansıtılması ve süreçteki her bir değişikliğin yeniliklere cevap verebilecek güncellemelerin programa dâhil edilmesini program geliştirme süreci olarak düşünebiliriz (Yaman, 2018).

İngilizcenin daha kolay ve düzgün bir şekilde öğrenilmesini sağlamak için yeni araştırmalar ve reformlar yapılmaktadır. Bu kapsamda öğretim programları sürekli yenilenmektedir. Geliştirilen bu öğretim programlarını uygulama aşamasında ne gibi sorunlar ortaya çıktığını tespit etmek ayrıca önem arz etmektedir. Yabancı dil öğrenmek için birçok bileşen, materyal, teknolojik altyapı, sınıf ortamı ve uzman bir eğitmeniye ihtiyaç olduğu açıktır. Yabancı dil öğrenme; dinleme, konuşma, yazma ve okuma becerilerini içeren bir etkinliktir. Yabancı dil öğrenmede bu becerileri kazanmak için birçok farklı materyale ihtiyaç duyulmaktadır (Şimşek, 2014). Örneğin, dinleme becerisinin kazanılmasında farklı dinleme aktivitelerine maruz kalmanın önemi bilinirken öğrenme öğretme sürecinde dersin uygulanması aşamasında öğretim ortamında ses sağlayıcı gerekli materyallerin olması da tartışılmaz bir gerçektir (Palabıyık ve Sakız, 2021). Ayrıca konuşma, okuma ve yazma becerilerinin kazandırılmasında da farklı materyal oldukça önemlidir. Günümüzde teknolojinin kullanımının da yabancı dil öğrenmede birçok kolaylıklar ve yenilikler sağladığı görülmektedir (Özmat ve Senemoğlu, 2020). Teknoloji kullanımıyla hedef dile maruz kalma olanağı ve maruz kalma süresinin artışı gözlemlenmektedir. Ayrıca teknolojinin sağladığı iletişim kolaylığı da hedef dili konuşanlara ulaşmakta kolaylaşmıştır. Teknolojinin kullanımının yanında yabancı dil öğretimi için düzenlenmiş uygun bir sınıf ortamına da ihtiyaç vardır (Ogawa, 2018). Alanında uzman bir eğitmen ve iyi planlanmış bir yabancı dil eğitim-öğretim programı diğer ihtiyaç duyulan değişkenler arasındadır (Ali, 2008).

Özellikle ülkemizde yabancı dil eğitime bu kadar önem verilmesine rağmen çeşitli nedenlerden dolayı beklenen başarının ve ilerlemenin gerçekleşmediği belirtilmektedir. Dil öğrenmeyi engelleyen bu sebepleri iyi anlamak, aksaklık ve sorunları tespit etmek ayrıca önem arz etmektedir. Bu yeni program geliştirme çalışmaları için veri sağlayacaktır (Adalı, 2018). Ayrıca bu sorunların tespiti neticesinde yabancı dil eğitiminde belirlenen hedeflere ulaşmak daha kolay, etkili, yararlı ve kalıcı olacağını söylemek mümkündür. Belirlenen hedeflere ulaşmak için, öğretim programına dâhil edilen her türlü etkinlik, aktivite, materyal, kazanım, sınıf ortamı, yöntem ve teknikler gibi unsurların dikkate alınmasında fayda vardır. Ayrıca yabancı dil öğretiminde yaşanan sorunları azaltmak için işlevsel planlama yapmak, dört temel dil becerisinin geliştirilmesi, görsel ve işitsel materyallerin kullanılması, somuttan soyuta, kolaydan zora öğretim, verilen kazanım sayısının yeterliliği, anadil kullanımının kısıtlanması, aktif katılım, bilgiyi yaşanan hayatla içselleştirme, isteklendirme, kişisel farklılıklar ve hazırbulunmuşluk düzeyinin dikkate alınması gereken hususlardır (Demirel,1998).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, yabancı dil öğretimi ile ilgili yapılan çalışmaları incelemektir. Bu bağlamda aşağıdaki sorulara cevap aranmaktadır:

- 1) Öğretmenlerin yabancı dil öğretiminde, okuma, dinleme, konuşma, yazma becerilerini kazandırırken yaşadığı sorunlar nelerdir?
- 2) Öğretmenlerin, yabancı dil öğretiminde, öğrencilerle ilgili yaşadığı sorunlar nelerdir?
- 3) Öğretmenlerin, yabancı dil öğretiminde, ihtiyaç duyulan materyaller ile ilgili yaşadığı sorunlar nelerdir?
- 4) Öğretmenlerin, yabancı dil öğretiminde, ölçme ve değerlendirme ile ilgili yaşadığı sorunlar nelerdir?

Yöntem

Bu araştırma, yabancı dil öğretimi ile ilgili yapılan çalışmaların bulgularına dayalı olarak öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları belirlemeyi amaçlandığından nitel araştırma türlerinden durum çalışmasıyla yürütülmüştür (Gündoğdu ve Eken, 2020: 292). Araştırma verileri nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yoluyla toplanmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ya da olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Merriam, 1998). Doküman incelemesi, bir araştırma problemi hakkında belirli zaman dilimi içerisinde üretilen dokümanlar ya da ilgili konuda birden fazla kaynak tarafından ve değişik aralıklarla üretilmiş dokümanların geniş bir zaman dilimine dayalı analizini olanaklı kılmaktadır (Şimşek, 2009).

Araştırmanın Kapsamı

Araştırma, Türkiye’de 2010-2020 yılları arasında, farklı illerde bulunan ilköğretim, lise ve lisans seviyesindeki eğitim kurumlarında, yabancı dil

öğretiminde öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları belirlemeye çalışan araştırmaları kapsamaktadır. Araştırma, Türkiye’de 2010-2020 yılları arasında, farklı illerde bulunan ilköğretim, lise ve lisans seviyesindeki eğitim kurumlarında, yabancı dil öğretiminde, okuma, yazma, özellikle dinleme ve konuşma becerilerinin ediniminde, öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları belirlemeye çalışan araştırmaları kapsamaktadır. Araştırmaya konu olan 20 makaleye, Tübitak Ulakbim, Google Akademik arama motoru ile ulusal ve uluslararası yayın yapan hakemli eğitim ve sosyal bilimler alanındaki dergilerden ulaşılmıştır.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Araştırmada doküman incelemesi yöntemi kullanılarak ulaşılan tezlerin ve makalelerin içerik analizleri yapılmıştır. Nitel çalışmalarda dokümanların incelenmesinde içerik analizi kullanılmaktadır (Merriam, 1998). İçerik analizi genellikle çok sayıdaki metin içeriklerinin ortak yönlerini ortaya çıkarmak amacıyla, önemli olan anlamların yapılandırılmasına ve sınıflandırılmasına yönelik, nitelden nicele doğru genelleştirmeyi sağlayan bir yorum biçimidir (Gökçe, 2006). İçerik analizinde yapılan temel işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). İçerik analizinin gerçekleştirilmesi seçme-indirgeme, gruplandırma, genelleştirme-soyutlaştırma ve kuramla ilişkilendirme aşamalarının izlenmesini gerektirmektedir (Gündoğdu ve Eken, 2020).

Araştırmanın amacına uygun olarak, araştırma bulgularında belirlenen araştırma soruları, sonuçları ve bulguları ortaya konup araştırmaya dahil olan makaleler ve yüksek lisans tezlerinin incelenmesiyle, yabancı dil ediniminde önem teşkil eden, gerekliliği anlaşılıp, ihtiyaç duyulan alanlara uygun olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda, dört dil becerisi ediniminde, öğrencilerle ve sağlanan materyal ve olanaklarla ilgili karşılaşılan sorunlar üzerine değinilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

İçerik analizinde geçerlilik, araştırmanın amaçları ve araçları arasındaki uyuma bağlıdır (Bilgin ve Geban, 2006). Bu nedenle içerik analizinde belirlenen kategorilerin konu ilgilerince açıkça anlaşılır herkesçe paylaşılabilir nitelikte olması ve aşamaların iyi organize edilmesi gerekmektedir. Güvenirlik ise özellikle kategori sistemi ve buna bağlı olarak kodlama işlemiyle sağlanmaktadır. Bu bağlamda güvenirliliğin en önemli belirtisi, kategori sisteminin oluşturulması ve her bir kategorinin açıkça tanımlanması işlemidir (Gökçe, 2006).

BULGULAR

Bu bölümde, araştırma kapsamında, dört dil becerisi ediniminde, öğrencilerle ve sağlanan materyal ve olanaklarla ilgili karşılaşılan sorunlarla hakkında elde edilen bulgulara değinilmiştir.

1. Yabancı Dil Öğretiminde Okuma Dinleme Konuşma ve Yazma Becerilerini Kazandırırken Öğretmenlerin Yaşadığı Sorunlar

Özel (2011) çalışmasında, okuma becerisiyle ilgili öğretmenlerin yaptıkları yorumlara baktığımızda, öğretmenler okuma metinlerinin anlaşılır, önceden edindikleri kelime bilgilerinin üzerine inşa edilerek, ünitenin kazanımları veya hedeflerini doğrultusunda yeni kelimelerle harmanlanarak oluşması gerektiğini belirtmektedirler. Bu bakımdan yeni eklenen kelimelerin çok fazla olmaması ve öğrencilerin seviyesi bakımından çok zorlayıcı olmaması gerektiğine dikkat edilmesi gerektiğini vurgulamaktadırlar. Bu bakımdan seviye olarak zorlayıcı ve yeni kelimelerin fazlalığının, öğrencilerde okuduklarını anlamada zorlanma, bu nedenle öğrencilerde isteksizliğe sebep olduğunu düşünmektedirler. Aynı zamanda Gökdemir (2015) bilinmeyen kelimelerin fazlalığının, öğrencilerde dikkat dağınıklığına sebep olarak, okuma aktivitelerinden daha çabuk sıkılmalarına sebep olduklarını gözlemlemiştir. Bunun yanında Çarıkçioğlu (2019) çalışmasında, öğrencilerin bilinmeyen kelimeleri bulmaya çalışırken harcadıkları zaman artığından dolayı, bu durumda ayrıca öğrencilerin motivasyonunda azalmaya sebep olduğu belirtilmektedir.

Erdem (2016) çalışmasında, okuma becerisiyle ilgili yapılan aktivitelerle ilgili öğretmenlerin belirttikleri bir diğer nokta olarak parçaların gereğinden daha uzun olması ifade edilmektedir. Öğretmenler, öğrencilerin kısa olan metinlerde kelime bilgilerinin yeterli olduklarını düşünerek sözlük kullanmaya daha az meyilli olduklarını ama nispeten daha uzun olan paragraflarda bilmedikleri kelimenin fazla olacağını düşünüp sözlük kullanma zorunda oldukları hissiyatına kapılarak daha çok sözlük kullanmaya meyilli olduklarını gözlemlediklerini belirtmektedirler.

Demirpolat'a (2015) göre, konuşma becerisiyle ilgili öğretmenlerin yaptıkları yorumlara baktığımızda, öğretmenlerin, öğrencilerin konuşmayla ilgili kaygıları ve korkuları olduğunu sonucuna ulaşıldığı görülmektedir. Bu durumun en önemli sebebi öğrencilerin konuşurken hata yapma korkusu olması olduğu belirtilmektedir. Bunun yanında, Bilgin ve Geban (2006) çalışmalarında, öğrencilerin konuşurken sahip olduğu kelime bilgisinin yeterli olmayacağı düşüncesine kapılarak, bu düşüncenin öğrencilerde konuşma esnasında ortaya çıkan kaygı ve korkuların artmasına neden olduğu ayrıca ifade etmektedir.

Ayrıca, Ertuğ ve Canan (2014) çalışmalarında, öğrencilerin konuşma aktivitesine hazırlanması istendiğinde seçilen yöntemin başlangıçta grup çalışması değil de, bireysel olarak aktiviteye katılmaları, aktivitenin ısınma aşamasında bile öğrencilerin kendilerini güvensiz bir durumda hissetmelerine neden olduğu belirtilmektedir. Öğrencilerin kendilerini güvensiz hissetmelerine sebep olan bir diğer unsurun konuşma için seçilen aktivitelerin içeriğinin ve konuların ilgisiz ve zor olduğu durumlar olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Su Bergil (2018) çalışmasında, dinleme becerisiyle ilgili öğretmenlerin yaptıkları yorumlara bakıldığında, öğretmenler, öğrencilerin dinleme aktivitelerinin başlangıcında etkinliğe katılımın ve motivasyonun yüksek olmasına rağmen,

dinleme aktivitelerinin ilerleyen safhalarında etkinliğe devam edemeyen ve motivasyonu düşen öğrencilerin arttığını gözlemledikleri sonucuna varılmaktadır. Bunun en önemli sebeplerinden biri öğrencilerin İngilizce cümle yapılarını Türkçe mantıkla düşünmeleridir. Bu sebeple öğrenciler kelimeleri bir araya getirirken zorlanmakta, anlam bütünlüğüne ulaşamamaktadır. Ayrıca Kızıldağ'a (2009) göre, öğrenciler, kelimeleri duydukları andan itibaren kelimeleri birleştirip cümleleri anlamaya değil, kelime kelime çeviri yapmaya çalıştıklarından dolayı diğer kelimelere yetişemedikleri ve anlayamadıklarını gözlemlediklerini ifade etmektedirler. Bu durumun öğrencilerde dinleme aktivitelerine devam isteğine engel olduğu sonucuna varılmaktadır.

Yazma becerisiyle ilgili öğretmenlerin yaptıkları yorumlara bakıldığında, öğretmenler, öğrencilerin İngilizce cümle yapısını ve kelimelerin sıralanışı Türkçe dilbilgisi kuralları ve cümle yapısı olarak değerlendirmesinden dolayı İngilizce cümle kurmakta zorlandıklarını ifade etmektedirler (Gelbal ve Kelecioğlu, 2007). Aynı zamanda Türkçede dilbilgisi kurallarını İngilizceye aktarmakta zorluk yaşamaktadır. Bunun en önemli nedenlerinden biri olarak öğrencilerin Türkçe dilinin kurallarını da eksik ve yetersiz olarak öğrenmeleriyle, hedef dili öğrenmede ve anlamlandırmada da eksik ve yetersiz kalmaları olarak belirtmektedirler (Cihan ve Gürten, 2013).

2. Öğretmenlerin, Yabancı Dil Öğretiminde, Öğrencilerle İlgili Yaşadığı Sorunlara İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Eğitim öğretimin hedef kitlesi öğrenciler olduğu düşünüldüğünde; öğrenciler ile ilgili ortaya konulan her türlü sorun çok önemlidir. Paker (2007) ve Küçüktepe vd. (2014), ikinci sınıf İngilizce dersi programına ilişkin öğretmenlerin görüşlerini konu aldıkları çalışmalarında, öğretmenlerin bu kademe için karşı karşıya kaldıkları en önemli sorun olarak, öğrencilerin hazırbulunuşluklarının yetersiz olduğunu belirtmektedirler. Bu durum her eğitim öğretim yılı başında kendisini göstermektedir. Öyle ki bu durum, sınıfta bulunan öğrenci sayısının fazlaştığı sınıflarda kendisini daha da çok göstermektedir. Tok ve Arıbaş (2008) çalışmasında, öğrenciler arasındaki seviye farklılıkları öğretmenlerin aktivite ve etkinlik seçimini zorlaştırmakta, aynı zamanda öğretmenlerin her öğrenciye akademik olarak dokunmasına da olanak vermediği bulunmuştur. Bu durumun aynı zamanda eğitim her bireye eşit bir şekilde ulaşmasını savunan kapsayıcı eğitimin ilkelerine aykırı olduğu görülmektedir.

Mehdiyev vd. (2019), öğrencilerin derse karşı olan ilgisizliği de öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar arasında olduğu sonucuna ulaşmaktadır. Gökcan (2016) çalışmasında, çeşitli kademelerde öğrencilerin girecekleri TEOG, LGS, AYT gibi sınavlarda, öğrencilerin puan getirisinden dolayı diğer derslere çalışmayı daha çok tercih ettiği görüldüğü sonucuna ulaşmaktadır.

Duman (2007), öğrencilerin derse katılımını etkileyen bir diğer durumunun, ailelerin sosyoekonomik durumu ve eğitim seviyesi olduğu öğretmenler tarafından belirtildiğini ifade etmektedir. Ailelerin ekonomik durumundan dolayı öğrencilerin

yabancı dil kaynaklarına ulaşımında farklılıklar gözlemlendiği, bu durumun öğrencilerin başarısına doğrudan etki ettiği sonucuna ulaşmaktadırlar. Ayrıca Ketene (2021), ekonomik durumu daha iyi olan ailelerin, öğrencilere yabancı dile maruz kalma imkanını daha çok sağladığını sonucuna vardıklarını ifade etmektedir. Eğitim seviyesi daha yüksek olan ailelerde, eğitime ve yabancı dil öğrenmeye duyarlılığın daha yüksek olduğunu gözlemlediklerini sonucuna ulaştıklarını belirtmektedirler.

3. Öğretmenlerin, Yabancı Dil Öğretiminde, Sağlanan Materyallerle ve Olanaklarla İlgili Yaşadığı Sorunlara İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Yabancı dil eğitiminde materyal gereksinimi, kullanılan kitapların yeterliliği, sınıf ortamının uygulduğu gibi konuların yabancı dil öğretiminde oldukça önemli olduğu bilinmektedir. Özellikle günümüzde, durmadan gelişme kaydeden teknoloji eğitim-öğretime yeni fırsatlar sunduğu gibi, bu fırsatlar kendini yabancı dil öğreniminde de göstermektedir. Çavuşoğlu vd. (2016) çalışmasında, öğretmenlerin milli eğitim bakanlığının kendilerine sağladığı kitapların görsellik olarak ilgi çekici olmamasından ve eğitimsel olarak içeriğinin yetersiz ve karmaşık olduğundan rahatsızlığını dile getirdikleri sonucuna varmaktadırlar. Şahin (2018), öğretmenler özellikle sağlanan kitapların içerisinde yer alan okuma, dinleme, yazma ve konuşma egzersizlerinin ünitenin hedef içeriğine göre zor olduğunu, bu durumun öğrencilerde isteksizliğe sebep olduğunu belirtmektedir. Deveci vd. (2016), sınıf ortamının ve sınıf ortamında yabancı dil öğretimi için sağlanan materyallerin de yetersizliğini öğretmenler ayrıca vurgulamaktadır.

4. Öğretmenlerin, Yabancı Dil Öğretiminde, Ölçme ve Değerlendirmeye İlgili Yaşadığı Sorunlara İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Birçok çalışma, yabancı dil öğretiminde hedef, içerik ve sürecin haricinde, tüm bu kazanımları değerlendirecek öğretim programının değerlendirme aşamasının da oldukça önemli olduğunu ve belki de en önemli aşama olduğunu ortaya koymaktadır. Çünkü değerlendirme aşaması hedeflerin ne kadar kazanıldığını ölçmede oldukça önemlidir (Kan ve Koç, 2020). Dönder vd. (2012) çalışmasında, değerlendirme aşamasının oldukça önemli olduğunun farkında olduklarını ancak öğretim programının ve eğitim sisteminin hedefleri ve içeriği ölçmede yeterli olmadığı gibi, aynı zamanda uygun ölçme araçları uygulanmadığı sonucuna vardıklarını belirtmektedir. Öğretmenlerin yabancı dil öğreniminde iletişim kabiliyetinin kazanmanın önemli olduğu ve güncellenen yabancı dil öğretim programlarının bu amaçla hazırlandığı, ancak yazılılarda, projelerde veya ders etkinliklerine katılım değerlendirmelerinde iletişim kabiliyetini ölçen araçların kullanılmamasının büyük bir eksiklik olduğunu belirtilmektedir (Yaman, 2018). Ayrıca, Gelbal ve Kelecioğlu (2007), LGS gibi sınavlarda yabancı dil öğretiminin hedeflerine uygun olmayarak soruların sadece test olması ve yine hedef dilde iletişim kabiliyetini ölçecek araçların kullanılmaması öğretmenler tarafından eleştiri gördüğünü ifade etmektedirler. Öğretmenler hedef dilde iletişim kabiliyetinin ölçülmemesi ve iletişim kabiliyetinin sınavda değerlendirilmemesi, öğrencilerin

iletişim kabiliyetine gerektiği kadar önem vermemesine ve bu nedenle öğrencilerin yeteri kadar iletişimle ilgili aktivitelere katılmamasına sebep olduğunu ifade etmektedirler (Seçkin, 2011).

Öğretmenler, sınıf ortamının ve sınıf ortamında sağlanan materyallerin, öğrencilere hedef dilde iletişim kabiliyetini kazandıracak imkanları sunması gerektiğini belirtmektedir. Sınıf ortamının, öğrencilerin birbiriyle iletişime geçmesini sağlayacak şekilde düzenlenmesi gerektiği ifade edilmektedir. Buna ek olarak, yabancı dil öğrenmede önemli olan özellikle dinleme ve konuşma becerilerinin öğrenciler tarafından kazanılmasını ve bu kazanımın devam ettirilerek yaşayan bir varlık olan dilin güncellemelerini yakalayabilmelerini sağlayacak, ses dosyaları, video kayıtları gibi materyallerin temini ve kullanımının oldukça önemli olduğu belirtilmektedir (Erdem ve Yücel, 2017).

SONUÇLAR VE TARTIŞMA

Yabancı dil öğrenimi günümüzde çok önemli olduğu bilinen bir ihtiyaçtır. Küreselleşen dünyada milletlerin birbiriyle olan iletişimini sağlamada önemli bir yer tutan yabancı dil bir gereksinim olarak giderek önemini artırmaktadır (Baysal ve Gürbüz, 2020). Bu gereksinimi karşılamak için birçok araştırma yapılmış olup, yabancı dille ilgili bireylerin ve toplumların gereksinimini sağlayacak öğretim programları hazırlanmaya çalışılmaktadır (Aybek, 2015). Hazırlanan bu programlarda ortaya çıkan eksikleri öğretmenlerin gözünden ortaya koymanın, ileriki zamanda ortaya konacak programlara bir rehber olacağı aşikâr olduğu kabul edilmektedir (Özcan, 2021).

Çalışmalar açıkça göstermektedir ki, öğretmenler, öğrencilerin yabancı dil eğitiminde dil becerilerini edinmede hazırbulunuşluk seviyelerinin yeterli olmadığını ifade etmektedir (Altın, 2014). Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin düşük olması öğretmenlerin istedikleri başarıyı elde edememesine neden olduğu gibi öğretmenlerin öğrencilerin seviyelerine inerek onlara ulaşmada başarılı olmasını da engeller (Ekmekçi, 2019). Ayrıca öğrencilerin öğrendikleri yabancı dili, Türkçe cümle yapısı gibi düşündüklerinden dolayı hedef dilin cümle yapısını öğrenmede zorluk yaşadıklarını belirtmektedirler (Ali, 2008). Aynı zamanda öğrencilerin dinleme ve konuşma becerileri esnasında cümleye bir bütün olarak değil, kelime kelime çeviri yaptıkları için cümleye anlam vermede zorlandığı da saptanmıştır. Bu duruma ek olarak öğrencilere sunulan etkinliklerin ve kitap içeriklerinin, programın hedeflerine uygun olmayacak seviyede zorlayıcı olduğu görüldüğü öğretmenler tarafından düşünülmektedir (Gök vd., 2018).

Öğrenci ailelerinin sosyoekonomik ve eğitim seviyelerinin, öğrenci başarısı üzerinde de doğrudan bir etkisi olduğu gözlemlenmiştir (Adalı, 2018). Sosyoekonomik ve eğitim seviyeleri yüksek olan ailelerin öğrencilerinin başarılarının diğer öğrencilere oranla daha yüksek olduğu öğretmenler tarafından ifade edilmektedir (Sakız ve Baş, 2019). Bu durum en çok öğrencilere sağlanan materyallerde ve ailelerin eğitime bakış açılarında gözüktüğü düşünülmektedir (Özel Tekin, 2011).

Öğretmenler, yabancı dil eğitiminde hazırlanan programların hedeflerine ne kadar ulaştığını ölçmede kullanılan değerlendirme araçlarının amacına hizmet etmediği ve yetersiz olduğunu ifade etmektedir (Kozikoğlu, 2014). İletişim becerisine önem verdiği düşünülerek hazırlanan eğitim programının ölçme ve değerlendirme boyutunda iletişim becerisini ölçmediğini ifade etmektedir (Ağca, 2012). Aynı zamanda, milli eğitim tarafından hazırlanan sınavlarda da iletişim becerisini ölçmeye yönelik olmayan yöntem ve teknikler kullanması sebebiyle, iletişim becerisi kazandırma hedefi olan yabancı dil öğretim programının amacına hizmet etmediği öğretmenler tarafından vurgulanmaktadır (Çelebi ve Narinalp, 2020).

ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgular ve ulaşılan sonuçlar doğrultusunda, İngilizce öğrenme sürecinde öğrencilerin karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri bağlamında şu önerilere yer verilebilir:

Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

1. İngilizce derslerinde test çözme, cümle çevirisi kelime ezberleme gibi sadece sınav odaklı çalışmalara yer verilmeyerek; yabancı dil bir iletişim aracı olarak ön plana çıkartılmalı, öğrencilerde sınav kaygısına neden olmaktan kaçınılmalıdır. Dil öğrenme sürecinde öğrencinin iletişim becerisine sahip olması ve etkili bir öğrenme hedefine ulaşmak için dört dil becerisinin de (okuma, anlama, dinleme ve konuşma) ölçülmeye çalışıldığı sınavlar yapılmalıdır.

2. Ders kitaplarının yetersizliğinin giderilebilmesi için ders kitapları incelenerek ve bu konuda öğretmenlerin görüşleri de alınarak kitaplardaki eksiklikler belirlenmelidir. Kitaplar; öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırıcı ve belleklerinde kalıcılığı destekleyici görsel unsurlarla zenginleştirilmiş, dört dil becerisini de içeren etkinlik temelli, öğrenirken eğlenmelerine de olanak tanıyan nitelikte oluşturulmalıdır. Bununla birlikte ders kitapları açık ve anlaşılır olmalıdır. Evde konu tekrarı yapmaya ve öğrenmede kalıcılığı sağlamaya yönelik CD'ler verilmelidir.

3. Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerini artıracak, takviye kurslar, ekstra etkinlikler gibi çalışmalar yapılmalıdır. Ayrıca öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerindeki farklılıklarına göre sınıflar da oluşturulabilir.

4. Fiziksel ve teknolojik donanımın önemli olduğu düşünüldüğünde sınıflarda bu bakımdan oluşan eksiklik öğrenciler açısından karşılaşılan sorunlar arasındadır. Fiziksel altyapı ve okulun durumuna göre yabancı dil öğretimi için ayrı derslikler kurulup gerekli görsel-ışitsel materyaller temin edilmelidir. Fiziksel ve teknolojik donanıma ek olarak, sınıf içi etkileşimi ve verimliliği arttırmak için, U-tipi oturma düzenine uygulanarak, sınıf mevcudu olabildiğince minimum düzeyde tutulmalıdır.

5. Derslerde dört dil becerisinin etkin kullanımı ve iletişim odaklı kazanım için çağdaş, öğrenci merkezli ve öğrencilerin konuşma ve iletişim becerileri etkin

kullanmasına teşvik edici ve cesaret verici yöntem, teknikler ve etkinlikler geliştirilip uygulanmalıdır.

6. Ayrıca, ailelerin sosyoekonomik ve eğitim seviyelerindeki farklılıkların, öğrencilerin eğitimde gösterdikleri başarıyı olumsuz etkilememesi için, kapsayıcı eğitimin bir gereksinimi olarak öğrencilere eşit imkanlar sunan bir eğitim sistemi ve olanakları sağlanmalıdır.

İleride Yapılacak Araştırmalara Öneriler

1. İngilizce öğretiminde karşılaşılan sorunlar, zaman içerisinde çağın gereksinimlerine ve ihtiyaçlara göre değişmesi sebebiyle her fırsatta bu sorunlar tekrar belirlenebilir ve çözüm önerileri güncellenebilir.

2. Farklı ülkelerde de, yabancı dil eğitimiyle ilgili karşılaşılan sorunların nasıl belirlendiği ve çözümler sunulduğu araştırılıp değerlendirilebilir.

3. Yabancı dil eğitimiyle ilgili tüm tarafların beklentileri ayrıntılı olarak tespit edilip, bu beklentilere göre yeni araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Adalı, C. (2018). *Okullarda İngilizce Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar (Denizli İli Çivril İlçe Örneği)*. (Tezsiz Yüksek Lisans Projesi). Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.

Ağca, R. K. (2012). Yabancı Dil Öğretiminde Basılı Materyallere Sağlanan Mobil Çokluortam Desteğinin Kelime Öğrenimine ve Motivasyona Etkisi. (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 317182.

Ali, I., (2008). Yabancı Dil Eğitimimizdeki Yanlışlar Nereden Kaynaklanıyor?. *Dil ve Dilbilimi Çalışmaları Dergisi* 4(2), 15-26.

Altın, M. (2014). Kültürel Materyallerle Zenginleştirilmiş Okuduğunu Anlama Öğretiminin Öğrencilerin Kelime Hazinesi ve İngilizce Dersi Tutumuna Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 366608.

Altın, M., & Saracaloğlu, A. S. (2018). İngilizce Öğretimindeki İhtiyacımız Nedir? Bir Olgu Bilim Çalışması. *Journal of Language Education and Research* 4(2), 137-159.

Aybek, B. (2015). İlkokul İkinci Sınıf İngilizce Dersinin İngilizce Öğretmenlerinin Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi. *Turkish Studies (Elektronik)* 10(15), 67-84.

Baysal, E. A., & Gürbüz, O. (2020). İngilizce Okuma Becerisinde Karşılaşılan Sorunların "Jigsaw Reading" Tekniği ile Giderilmesi. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi* 6(1), 37-56.

Bilgin, I., & Geban, Ö. (2006). The Effect of Cooperative Learning Approach Based on Conceptual Change Condition on Students' Understanding of Chemical Equilibrium Concepts. *Journal of Science Education and Technology* 15(1), 31-46.

Cihan, T., & Gürlen, E. (2013). İlköğretim 5. Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 13(1), 131-146.

Çarıkcıoğlu, M. (2019). 2018 Ortaöğretim İngilizce Dersi Öğretim Programının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 590611.

- Çavuşoğlu-Deveci, C., Arslan-Buyruk, A., Erdoğan, P., & Yücel-Toy, B. (2016). İngilizce Konuşma Becerisinin Öğretimine İlişkin İhtiyaçların Değerlendirilmesi. *Electronic Turkish Studies* 11(14), 915-934.
- Çelebi, M., & Narinalp, N. Y. (2020). Ortaokullarda İngilizce Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi* 15(1), 4975-5005.
- Demirel, Ö. (1999). *Yabancı Dil Öğretimi*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Demirpolat, B. Ç. (2015). *Türkiye'nin Yabancı Dil Öğretimiyle İmtihani, Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. İstanbul: Turkuaz Matbaacılık Yayıncılık.
- Deveci, C. Ç., Buyruk, A. A., Erdoğan, P., & Toy, B. Y. (2016). *İngilizce Konuşma Becerisinin Öğretimine İlişkin İhtiyaçların Değerlendirilmesi*. Turkish Studies-International Periodical for the Languages. *Literature and History of Turkish or Turkic* 11, 14.
- Dinçer, B., & Saracaloğlu, A. S. (2018). 7. Sınıf İngilizce Öğretim Programının Stufflebeam'in Bağlam-Girdi-Süreç-Ürün Modeline Dayalı Olarak Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Turkish Studies (Elektronik)* 13(19), 561-588.
- Dönder, A., Elaldı, Ş., & Özkaya, Ö. M. (2012). Öğretim Elemanlarının Üniversite Düzeyindeki Temel İngilizce Öğretiminde Kullanılabilecek Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerine İlişkin Görüşleri. *Turkish Studies* 7(1), 953-968.
- Duman, B. (2007). Lise Öğrencilerinin İngilizceye Yönelik Öz Yeterlik Algı Puanlarının Cinsiyete, Alanlara ve Farklı Düzeylere Göre İngilizce Başarısını Yordama Gücü. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*, 205528.
- Ekmekçi, E. (2019). Kitap İncelemesi İlkokulda Yabancı Dil Öğretimi. *Elementary Education Online* 18(4), 16-17.
- Erdem, S. (2016). Ortaokul-Lise Öğrencilerine ve İngilizce Öğretmenlerine Göre İngilizce Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 431340.
- Erdem, S., & Yücel Toy, B. (2017). Yabancı Dil Ağırlıklı Beşinci Sınıf İngilizce Programına Yönelik İhtiyaçların Belirlenmesi [Determining the Needs for Intensive Foreign Language Fifth Grade English Program]. *Electronic Turkish Studies* 12(28), 259-280.
- Ertuğ, C., & Canan, C. (2014). Türkiye'de İkinci Yabancı Dil Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 4(2), 43-63.
- Gelbal, S., & Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri Hakkındaki Yeterlik Algıları ve Karşılaştıkları Sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 33(33), 135-145.
- Gök, Ç. Ö., Şahin, H., & Çelik, F. (2018). 6, 7 ve 8. Sınıflarda İngilizce Öğrenme Sürecinde Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 1(47), 123-136.
- Gökcan, M. (2016). TEOG İngilizce Başarısıyla İlişkili Değişkenlerin Krashenin Dil Edinimi Kuramına Göre İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). Erişim Adresi: <https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/435038>.
- Gökçe, O. (2006). İçerik Analizi-Kuramsal ve Pratik Bilgiler, Siyasal Kitabevi, Ankara. 9. *Uluslararası Balkanlarda Sosyal Bilimler Kongresi*.
- Gökdemir, C. V. (2005). Üniversitelerimizde Verilen Yabancı Dil Öğretimindeki Başarı Durumumuz. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 6(2), 251-264.

Özel Tekin, R. (2011). İlköğretim İngilizce Dersi Öğretim Programlarının Uygulanmasında Karşılaşılan Güçlüklerin Belirlenmesi: Ankara İli Örneği. (Yüksek Lisans Tezi). Erişim Adresi:

<https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/31910/TEZ.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, Erişim Tarihi: 20.08.2022

Güler, G. (2005). Avrupa Konseyi Ortak Dil Kriterleri Çerçeve Programı ve Türkiye’de Yabancı Dil Öğretim Süreçleri. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 7(1), 89-106.

Gündoğdu, K., & Eken, M. (2020). Nitel Araştırma Desenleri. B. Oral & A. Çoban (Ed.), *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma* (1. Baskı) içinde (s. 285-316). Ankara: Pegem Akademi.

Kan, A. Ü., & Koç, N. D. (2020). İkinci Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar. *Turkish Studies-Educational Sciences* 15(2), 1025-1047.

Ketene, I. Ö. (2021). *İngilizcenin Yabancı Dil Olarak Öğreniminde Habitus ve Sermaye Türlerinin Etkisinin Sosyolojik Analizi / Sociological analysis of the Role of Habitus and Capitals in Learning English as a Foreign Language*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.

Kızıldağ, A. (2009). Teaching English in Turkey: Dialogues with Teachers about the Challenges in Public Primary Schools. *International Electronic Journal of Elementary Education* 1(3), 188-201.

Kozikoğlu, İ. (2014). An Evaluation of the Secondary School 7th Grade English Curriculum. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 14(1), 361-375.

Küçüktepe, C., Küçüktepe, S. E., & Baykin, Y. (2014). İkinci Sınıf İngilizce Dersi ve Programına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi* 11(2), 55.

Mehdiyev, E., Uğurlu, C. T., & Usta, H. G. (2019). İngilizce Dil Öğreniminde İçerik Temelli Öğretim Yaklaşımı: Bir Eylem Araştırması. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi* 8(2), 406-428.

Merriam, S. B. (1998). *Qualitative Research and Case Study Applications in Education. Revised and Expanded from "Case Study Research in Education."* San Francisco: Jossey-Bass Publishers.

Ogawa, A. (2018). İngilizce Öğretmenlerinin Yaşadıkları Öğretimsel Sorunlara İlişkin Görüşleri: Bir Durum Çalışması. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 449686.

Özcan, A. (2021). İlkokullarda Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretiminde Yaşanan Problemler: Konya Örneği. (Doktora Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 658754.

Özmat, D., & Senemoğlu, N. (2020). Yabancı Dil Öğrenmeyi Zorlaştıran Faktörler Üzerine Nitel Bir Çalışma. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 21(3), 1235-1253.

Palabıyık, T., & Çakmak, M. (2021). An Evaluation of the Second Grade English Curriculum Based on the Enlightening Curriculum Evaluation Model According to Teachers' Views. *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)* 12(46), 1076-1105.

Palabıyık, T., & Sakız, H. (2021). Kuramdan Uygulamaya Kapsayıcı Eğitim: Ortaöğretim İngilizce Dersi Kapsayıcı Öğretim Programının İncelenmesi ve Öneriler. *Çocuk Hakları ve Eğitimi Dergisi* 2(1), 11-39.

- Paker, T. (2006). Çal Bölgesindeki Okullarda İngilizce Öğretimini Sorunları ve Çözüm Önerileri. Çal Sempozyumu. 1-3 Eylül 2006, Denizli.
- Pavlenko, A. (2003). 'Language of the Enemy': Foreign Language Education And National Identity. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* 6(5), 313-331.
- Sakız, H., Baş, G. (2019). Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların ve Ebeveynlerinin Yaşam Kalitesi Algılarının Belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi* 20(1), 53-72.
- Seçkin, H. (2011). İlköğretim 4. Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* 8(2), 550-577.
- Su Bergil, A. (2018). *İngilizce Öğretiminde Konuşma Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Alternatif Bir Teknik: Yaratıcı Drama* (Yüksek Lisans Tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Şahin, K. (2018). Türkiye'de Yabancı Dil Öğretimi, Sorunlar ve Çözüm Yolları. Paper Presented at Conference: X. National Teacher Symposium, Istanbul, Turkey.
- Şimşek, H. (2009). Methodical Problem in the Researches of Educational History. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)* 42(1), 33-52.
- Şimşek, E. K. (2014). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin İngilizce Derslerinde Karşılaştıkları Sorunlar: Akdeniz Üniversitesi Manavgat Meslek Yüksekokulunda Nitel Bir Araştırma Örneği. (Yüksek Lisans Tezi). *YÖK Ulusal Tez Merkezi*. 372177.
- Tok, H., & Arıbaş, S. (2008). Teaching Foreign Languages During Adaptation Process to European Union. *The Inonu University Journal of the Faculty of Education* 9(15), 205-227
- Yaman, İ. (2018). Türkiye'de İngilizce Öğrenmek: Zorluklar ve Fırsatlar. *Rumeli'de Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi* 11, 161-175.

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET: Günümüzde farklı nedenlerle iletişim gerekliliği giderek artmakta ve bu gerekliliğin karşılanması için yabancı dil bilgisi oldukça önemli hale gelmektedir. Bu önemi karşılamak ve yabancı dilde etkili iletişimi sağlamak için birçok araştırma yapıyor, öğretim programları hazırlanmaktadır. Ayrıca hazırlanan bu öğretim programı çağın gereklerini karşılayacak şekilde durmadan güncellenmektedir. Ülkemizde de 2012 yılıyla birlikte 4+4+4 eğitim sistemine geçilmiş olup, yabancı dile maruz kalma yaşının aşağı çekilmesi amacıyla, yabancı dil öğretimi 2. sınıf kademesine kadar indirilmiştir. Sadece eğitim programı değil, hazırlanan yabancı dil öğretim programlarının gereği olarak iletişim becerisi edinme hedefine ulaşılması amacıyla, teknolojik altyapı, materyaller, yöntem ve teknik gibi bir alanda yenilikler yapılmıştır. Öğretim programlarını hazırlamada harcanan zaman ve insan gücüne, aynı zamanda yabancı dilde iletişim kabiliyetinin kazandırılması hedefine bakıldığında, sorunların tespiti ve bu sorunların giderilmesi oldukça önem arz etmektedir. Bu bakımdan, yabancı dil öğretim programını sahada uygulayan, en iyi gözlemcisi olan öğretmenlerin görüşleri almak, yabancı dil öğretiminde yaşanan problemleri tespit etmekte önemli bir yol haritası olarak görülmektedir. Bu araştırmanın amacı, yabancı dil öğretiminde öğretmenlerin karşılaştığı sorunları, yapılan araştırmalar doğrultusunda incelemektir. Araştırma, 2010-2020 yılları arasında, yabancı dil öğretiminde öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları belirlemeye çalışan araştırmaları kapsamaktadır. Bu araştırma, yabancı dil öğretiminde öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları yapılan araştırmalara dayalı olarak betimlemeyi amaçladığı için araştırma deseni nitel araştırma ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama yöntemi olarak doküman analizi kullanılmıştır. Araştırma verileri içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırmanın kapsamını yabancı dil öğretiminde

öğretmenlerin karşılaştığı sorunları ele alan araştırmalar oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında, yabancı dil öğretiminde önemli olduğu düşünülen ve dört alt başlık altında toplanan sorulara cevap aranmıştır. Öğretmenlerin yabancı dil öğretiminde, okuma, dinleme, konuşma, yazma becerilerini kazandırırken yaşadığı sorunlar nelerdir? Öğretmenlerin, yabancı dil öğretiminde, öğrencilerle ilgili yaşadığı sorunlar nelerdir? Öğretmenlerin, yabancı dil öğretiminde, ihtiyaç duyulan materyaller ile ilgili yaşadığı sorunlar nelerdir? Öğretmenlerin, yabancı dil öğretiminde, ölçme ve değerlendirme ile ilgili yaşadığı sorunlar nelerdir? Bu sorunlara cevap aramayı hedeflemesi ve yabancı dil öğretiminde karşılaşılan sorunlar üzerine yapılan araştırmaların analizini içermesi bakımından araştırma oldukça önemlidir. Araştırmanın birinci alt sorusuyla ilgili ulaşılan sonuçlara baktığımızda, öğretmenler öğrencilerin yabancı dil eğitiminde dil becerilerini edinmede hazırbulunuşluk seviyelerinin yeterli olmadığını ifade etmektedir (Altın, 2014). Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin düşük olması sebebiyle öğretmenlerin istedikleri başarıyı elde edemedikleri gibi öğrencilerin seviyelerine inerek her öğrenciye ulaşmada başarılı olamadıkları belirtilmektedir (Ekmekçi, 2019). Ayrıca öğrencilerin öğrendikleri yabancı dili, Türkçe cümle yapısı gibi düşündüklerinden dolayı hedef dilin cümle yapısını öğrenmede zorluk yaşadıklarını belirtmektedirler (Ali, 2008). Aynı zamanda öğrencilerin dinleme ve konuşma becerileri esnasında cümleye bir bütün olarak değil, kelime kelime çeviri yaptıkları için cümleye anlam vermede zorlandığı da saptanmıştır. Bu duruma ek olarak öğrencilere sunulan etkinliklerin ve kitap içeriklerinin, programın hedeflerine uygun olmayacak seviyede zorlayıcı olduğu görüldüğü öğretmenler tarafından düşünülmektedir (Gök vd., 2018). Öğrenci ailelerinin sosyoekonomik ve eğitim seviyelerinin, öğrenci başarısı üzerinde de doğrudan bir etkisi olduğu gözlemlenmiştir (Adalı, 2018). Sosyoekonomik ve eğitim seviyeleri yüksek olan ailelerin öğrencilerinin başarı diğer öğrencilere oranla daha yüksek olduğu öğretmenler tarafından ifade edilmektedir (Sakız ve Baş, 2019). Bu durum en çok öğrencilere sağlanan materyallerde ve ailelerin eğitime bakış açılarında gözüküğü düşünülmektedir (Özel Tekin, 2011). Öğretmenler, yabancı dil eğitiminde hazırlanan programların hedeflerine ne kadar ulaştığını ölçmede kullanılan değerlendirme araçlarının amacına hizmet etmediği ve yetersiz olduğunu ifade etmektedir (Kozikoğlu, 2014). İletişim becerisine önem verdiği düşünülerek hazırlanan eğitim programının ölçme ve değerlendirme boyutunda iletişim becerisini ölçmediğini ifade etmektedir (Ağca, 2012). Aynı zamanda, milli eğitim tarafından hazırlanan sınavlarda da iletişim becerisini ölçmeye yönelik olmayan yöntem ve teknikler kullanması sebebiyle, iletişim becerisi kazandırma hedefi olan yabancı dil öğretim programının amacına hizmet etmediği öğretmenler tarafından vurgulanmaktadır (Çelebi ve Narinalp, 2020). Ortaya çıkan bu sorunlar için önerilerde bulunmak oldukça önemli bir durum arz etmektedir. İngilizce derslerinde test çözme, cümle çevirisi, kelime ezberleme gibi sadece sınav odaklı çalışmalara yer verilmeyerek, yabancı dil bir iletişim aracı olarak ön plana çıkartılmalıdır. Dil öğrenme sürecinde öğrencinin iletişim becerisine sahip olması ve etkili bir öğrenme hedefine ulaşmak için dört dil becerisinin de (okuma, anlama, dinleme ve konuşma) ölçülmeye çalışıldığı sınavlar yapılmalıdır. Ders kitaplarının yetersizliğinin giderilebilmesi için ders kitapları incelenerek ve bu konuda öğretmenlerin görüşleri de alınarak kitaplardaki eksiklikler belirlenmelidir. Kitaplar, öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırıcı ve belleklerinde kalıcılığı destekleyici görsel unsurlarla zenginleştirilmiş, dört dil becerisini de içeren etkinlik temelli, öğrenirken eğlenebilmelerine de olanak tanıyan nitelikte oluşturulmalıdır. Bununla birlikte ders kitapları açık ve anlaşılır olmalıdır. Evde konu tekrarı yapmaya ve öğrenmede kalıcılığı sağlamaya yönelik CD'ler verilmelidir. Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerini artıracak, takviye kurslar, ekstra etkinlikler gibi çalışmalar yapılmalıdır. Ayrıca öğrencilerin

hazırbulunuşluk seviyelerindeki farklılıklarına göre sınıflar da oluşturulabilir. Ayrıca, ailelerin sosyoekonomik ve eğitim seviyelerindeki farklılıkların, öğrencilerin eğitimde gösterdikleri başarıyı olumsuz etkilememesi için, kapsayıcı eğitimin bir gereksinimi olarak öğrencilere eşit imkanlar sunan bir eğitim sistemi ve olanakları sağlanmalıdır.

EXTENDED ABSTRACT: Today, the necessity of communication is increasing due to different reasons and foreign language knowledge becomes very important in order to meet this requirement. In order to meet this importance and to ensure effective communication in a foreign language, many type of research are carried out and teaching programs are prepared. In addition, this curriculum is constantly updated to meet the requirements of the age. In our country, a 4+4+4 education system was introduced in 2012, and a foreign language course was included in the curriculum of 2nd-grade students in order to reduce the age of exposure to foreign languages. Innovations have been made in a field such as technological infrastructure, materials, methods and techniques in order to achieve the goal of acquiring communication skills as a requirement of not only the education program but also foreign language teaching programs. Considering the time and manpower spent in preparing the curricula, as well as the aim of gaining the ability to communicate in a foreign language, it is very important to identify the problems and eliminate these problems. In this respect, getting the opinions of the teachers who implement the foreign language teaching program in the field and who are the best observers is seen as one of the most important topics, as it will be an important road map in identifying the problems experienced in foreign language teaching. The aim of this research is to examine the problems faced by teachers in foreign language teaching in line with the research. The research includes studies that try to determine the problems faced by teachers in foreign language teaching between the years 2010-2020. Since this research aims to describe the problems faced by teachers in foreign language teaching based on the research conducted, the research design was carried out with qualitative research. Document analysis was used as the data collection method. Research data were analyzed by content analysis. The scope of the research consists of studies that deal with the problems faced by teachers in foreign language teaching. Within the scope of the research, answers were sought to the questions that are considered important in foreign language teaching and gathered under four subheadings. What are the problems experienced by teachers in foreign language teaching while teaching reading, listening, speaking and writing skills? What are the problems that teachers experience with students in foreign language teaching? What are the problems that teachers experience with the materials needed in foreign language teaching? What are the problems faced by teachers regarding assessment and evaluation in foreign language teaching? The research is very important in that it aims to find answers to these problems and includes the analysis of the research on the problems encountered in foreign language teaching. When we look at the results of the first sub-question of the research, the teachers state that the readiness level of the students in acquiring language skills in foreign language education is not sufficient (Altın, 2014). The low level of readiness of the students indicates that the teachers cannot achieve the success they want, and that the teachers are not successful in touching every student by teaching according to the level of the students (Ekmekçi, 2019). In addition, they state that students have difficulty in learning the sentence structure of the target language because they think of the foreign language they learn as Turkish sentence structure (Ali, 2008). At the same time, it was determined that the students had difficulty in getting the the meaning of the sentence because they translated the sentence word for word, not as a whole, during their listening and speaking skills. In addition, it is thought by the teachers

that the activities offered to the students and the contents of the books are challenging at a level that is not suitable for the objectives of the program (Gök et. al., 2018). It has been observed that the socioeconomic and educational levels of student families also have a direct effect on student achievement (Adalı, 2018). It is stated by teachers that students from families with high socioeconomic and educational levels are more successful than other students (Sakız and Baş, 2019). It is thought that this situation is mostly seen in the materials provided to the students and the perspectives of the families towards education (Özel Tekin, 2011). Teachers state that the evaluation tools used to measure how well the programs prepared in foreign language education reach their goals do not serve their purpose and are insufficient (Kozikoğlu, 2014). He states that the training program, which is prepared with the thought that it gives importance to communication skills, does not measure communication skills in the measurement and evaluation dimension (Ağca, 2012). At the same time, it is emphasized by the teachers that the foreign language teaching program, which aims to gain communication skills, does not serve its purpose, since it uses methods and techniques that are not intended to measure communication skills in the exams prepared by the national education (Çelebi and Narinalp, 2020). It is very important to make suggestions for these emerging problems. In English lessons, not only exam-based studies such as test solving, sentence translation, word memorization should be included, but a foreign language should be brought to the fore as a communication tool and it should be avoided to cause exam anxiety in students. In the language learning process, exams should be conducted to measure all four language skills (reading, comprehension, listening and speaking) in order for the student to have communication skills and to achieve an effective learning goal. In order to eliminate the inadequacy of the textbooks, the deficiencies in the textbooks should be determined by examining the textbooks and taking the opinions of the teachers on this subject. Books should be created in such a way as to allow students to have fun while learning, enriched with visual elements that facilitate learning and support retention in their memories, and are activity-based, including all four language skills. However, textbooks should be clear and understandable. CDs should be given to repeat the subject at home and to ensure permanence in learning. Studies such as supplementary courses and extra activities should be carried out to increase the readiness level of the students. In addition, classes can be created according to the differences in students' readiness levels. In addition, an education system and opportunities that offer equal opportunities to students as a requirement of inclusive education should be provided so that the differences in the socioeconomic and educational levels of the families do not adversely affect the success of the students in education.